

ВІДГУК

офіційного опонента - кандидата юридичних наук,
доцента, доцента кафедри цивільного права юридичного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка,
Макоди Володимира Євгеновича,
на дисертацію Бельтюкової Євгенії Михайлівни
«Правове регулювання наступництва майнових прав інтелектуальної
власності за цивільним законодавством України»,
подану на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук
за спеціальністю 12.00.03 – цивільне право і цивільний процес;
сімейне право; міжнародне приватне право

Актуальність теми дослідження.

Питання правового регулювання наступництва були предметом різних наукових розвідок, проте якщо більш детально звернутися до цієї проблематики, то з'ясується, що остання ґрунтовна роботи з цього приводу була виконана Б.Б. Черепакініним за радянських часів. Якщо йдеться про право інтелектуальної власності, то ситуація виглядає краще, оскільки загальним питанням, та навіть окремим аспектам інтелектуальної власності приділялась значна увага. Проте якщо проаналізувати проблеми наступництва майнових прав інтелектуальної власності, то, незважаючи на те, що це поширені в практиці правовідносини, то вказаний аспект, як правило залишався поза увагою дослідників.

Особливість об'єктів права інтелектуальної власності обумовлює і специфіку переходу майнових прав на ці об'єкти. Юридична конструкція наступництва майнових прав інтелектуальної власності має певну специфіку, дослідження якої є цілком обґрунтованим в контексті вищенаведеного.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами.

Дисертаційне дослідження виконано відповідно до плану науково-дослідної роботи кафедри права інтелектуальної власності та корпоративного права «Корпоративне право в умовах сталого розвитку української державності та права» на 2011-2015 рр. як складової плану науково-дослідної роботи Національного університету «Одеська юридична академія» «Теоретичні та практичні проблеми забезпечення сталого розвитку української державності та права» на 2011–2015 рр. (державний реєстраційний номер 0110U000671), а також плану науково-дослідної роботи кафедри права інтелектуальної власності та корпоративного права «Корпоративне право в умовах інтеграційного розвитку України» на 2016-2020 рр. як складової плану науково-дослідної роботи Національного університету «Одеська юридична академія» «Стратегія інтеграційного розвитку України: правовий та культурний вимір» на 2016–2020 рр. (державний реєстраційний номер 0116U001842).

Ступінь обґрунтованості, достовірність і новизна сформульованих у дисертації наукових положень та висновків.

Дисертація являє собою завершену наукову працю, у якій здобувач досліджує правове регулювання наступництва майнових прав інтелектуальної власності за цивільним законодавством України та окремі його аспекти.

Автор дослідив необхідний обсяг літератури, який стосується теми дисертаційного дослідження, його загальних та спеціальних аспектів, що дозволяє стверджувати про високий рівень обізнаності дисертанта у питаннях наступництва майнових прав інтелектуальної власності та про відповідний рівень обґрунтованості зроблених ним висновків.

Наукові положення, сформульовані у дисертаційній роботі, висновки і рекомендації мають необхідний рівень обґрунтованості, що забезпечує їх достовірність.

Наукова новизна роботи обумовлена авторським підходом до недосліджених та дискусійних аспектів наступництва майнових прав інтелектуальної власності, а також власними пропозиціями автора щодо них.

В роботі автором були використані загальні та спеціальні методи дослідження. В якості базового методу автор використовував загальнонауковий діалектичний метод, що дозволило на підставі виокремлення загального та особливого, розкриття єдності та суперечливості процесу розвитку права скласти цілісну систему уявлень про специфіку відносин інтелектуальної власності та процес їх розвитку, особливості наступництва майнових прав інтелектуальної власності у цивільному праві та законодавстві України. Крім того, автором було застосовано історичний метод для з'ясування умов формування конструкції наступництва майнових прав інтелектуальної власності. Здобувач також використав догматичний метод для вивчення правових норм, які регулюють наступництво майнових прав інтелектуальної власності за цивільним законодавством України. Системно-структурний метод використовувався дослідником для з'ясування змісту наступництва майнових прав інтелектуальної власності та його співвідношення з наступництвом в цивільному праві України. Порівняльний метод було використано автором для співставлення правових норм про договірне та спадкове наступництво на різних етапах його розвитку.

Застосування у сукупності вказаних методів забезпечило достатньо високий рівень обґрунтованості положень і висновків дисертації. Крім того, висновки і рекомендації дисертанта ґрунтуються на аналізі вітчизняних та зарубіжних наукових джерел, юридичної практики.

Комплекс використаних методів дослідження дозволив автору

розкрити завдання, що були поставлені при проведенні дисертаційного дослідження, зокрема: проаналізувати правовідносини з права інтелектуальної власності, їх зміст та виявити характерні риси; 2) розглянути наступництво в цивільному праві України, як підставу переходу права інтелектуальної власності; охарактеризувати наступництво майнових прав інтелектуальної власності на підставі договору в межах його окремих договірних видів; з'ясувати особливості спадкового наступництва майнових прав інтелектуальної власності; розглянути наступництво майнових прав інтелектуальної власності при реорганізації юридичних осіб та при зверненні стягнення на майнові права інтелектуальної власності; розробити пропозиції та рекомендації щодо удосконалення правового регулювання наступництва майнових прав інтелектуальної власності.

Розкриття, поставлених при проведенні дисертаційного дослідження завдань, дозволило автору визначити основні проблемні питання, які існують у теорії наступництва майнових прав інтелектуальної власності та практиці, а також сформулювати пропозиції щодо їх розв'язання. Зокрема, заслуговує на підтримку проведене автором в першому розділі дисертаційної роботи вивчення загальних питань інтелектуальної власності, порядок та принципи використання майнових та немайнових (особистих) прав інтелектуальної власності фізичними та юридичними особам, наступництва та його видів (с. 11-52).

Автор проводить аналіз найбільш поширених підстав для наступництва – окремих видів договорів – ліцензійного, договорів про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності та про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності (с. 53-103).

Логічним продовженням запланованого дослідження стало вивчення позадоговірних випадків переходу майнових прав інтелектуальної

власності, оскільки ці права можуть переходити не тільки на підставі укладеного договору (с. 95-158).

Автором використані матеріали судової практики для ілюстрації окремих аспектів проведеного дослідження (с. 56, 69, 97-98, 104, 106-107, 140-147, 145-146, 151).

У своїй роботі Є.М. Бельтюкова продемонструвала високий рівень викладання теоретичного матеріалу, вміння застосовувати різноманітні методи наукового пізнання, здатність аналізувати законодавчі акти, коректно дискутувати з іншими авторами, аргументувати свою точку зору, робити висновки.

У результаті дослідження дисертантом сформульовано низку висновків і положень, що мають науковий і практичний інтерес.

Практичне значення одержаних результатів.

Основні положення, висновки та пропозиції, що містяться в дисертації, можуть бути використані у:

науково-дослідницькій діяльності — для подальшої розробки теоретичних та практичних проблем правового регулювання наступництва майнових прав інтелектуальної власності;

правотворчій діяльності — для вдосконалення чинного цивільного законодавства України в частині регламентації наступництва майнових прав інтелектуальної власності;

правозастосовній діяльності — для вдосконалення практики застосування актів національного законодавства України, що регламентують наступництво майнових прав інтелектуальної власності, зокрема формування єдиної судової практики розгляду справ та правових позицій Великої палати Верховного суду, предметом яких є спори у сфері права інтелектуальної власності, зокрема і щодо наступництва майнових прав інтелектуальної власності ;

навчальному процесі – при викладанні навчальних дисциплін «Цивільне право», «Спадкове право», «Право інтелектуальної власності», а також підготовці підручників, навчальних посібників, практикумів, тематики кваліфікаційних робіт із зазначених дисциплін.

Повнота викладу положень дисертації в опублікованих працях.

Результати дисертаційного дослідження викладені автором у 13 публікаціях, у тому числі у 7 статтях, опублікованих у фахових виданнях, перелік яких затверджено Міністерством освіти і науки України, 1 статті, опублікованій у зарубіжному періодичному виданні юридичного напрямку, та у 5 тезах доповідей на науково-практичних конференціях.

Відповідність дисертації спеціальності, з якої вона подана до захисту.

Зміст дисертації відповідає науковій спеціальності 12.00.03, з якої вона подана до захисту.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації.

Визначаючи актуальність проведеного автором дослідження, його наукову новизну, обґрунтованість і достовірність, високий теоретичний рівень, а також практичну значущість окремих отриманих результатів, слід звернути увагу на те, що окремі положення дисертаційної роботи Є.М. Бельтюкової носять дискусійний характер, а деякі висновки потребують додаткової аргументації.

1. Так, автор проаналізував в роботі три види договорів, за якими відбувається наступництво прав інтелектуальної власності. Разом з тим,

потребує уточнення чи наведено автором вичерпний перелік договорів чи можливі інші договірні відносини в межах яких буде здійснюватись наступництво майнових прав інтелектуальної власності. Аналогічне по суті питання виникає і щодо позадоговірних випадків переходу майнових прав інтелектуальної власності.

2. Проведене дослідження, особливо в першій його главі, містить великі описові частини, в яких не завжди відображається позиція автора.

3. Здійснюючи дослідження авторка торкається питання обсягу спадку в контексті переходу особистих прав спадкодавця та наводить цікавий приклад з судової практики щодо права на приватизацію (с. 101-102). Разом з тим, автором не наведена його позиція щодо цього прикладу та не наведена кваліфікація такого права. Крім того, потребує в такому ракурсі уточнення авторська позиція щодо порядку переходу у спадок прав інтелектуальної власності в розрізі окремих її видів та проблем, які можуть виникати під час нотаріального оформлення свідоцтва про спадщину, зокрема на об'єкти права інтелектуальної власності, порядок проведення їх оцінки (вартості) та інші.

4. Здобувачка в окремому параграфі досліджує питання спадкування майнових прав інтелектуальної власності (с.95-123). Аналіз вказаного підрозділу свідчить на нашу думку, що поза увагою дослідниці залишилось питання надання додаткового строку для прийняття спадщини та відповідна судова практика з цього приводу. Особливо необхідно звернути на правові позиції нового Верховного суду, зокрема, які стосуються визнання судом належних підстав для надання додаткового строку для прийняття спадщини. Зокрема, така підстава, як перебування за межами України не є належної підставою для надання додаткового строку для прийняття спадщини.

5. Під час проведення дослідження авторка вказує, що в літературі була висловлена позиція, що законодавство України в сфері застави майнових прав майже не враховує специфіки майнових прав

інтелектуальної власності, а тому пропонувалося внести відповідні зміни до Цивільного кодексу України (ст. 576, 584) та закону України «Про заставу» (ст.ст. 4, 12) (с.143). Разом з тим, авторська позиція щодо цієї пропозиції не висловлена і нова редакція статті не зазначена.

Разом з тим, висловлені зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційного дослідження, оскільки більшість із них спрямовані на визначення позиції автора щодо спірних питань та уточнення отриманих результатів, і не торкаються основних, концептуальних положень дисертації.

Дисертаційна робота Бельтюкової Євгенії Михайлівни є завершеною науковою працею, яка присвячена дослідженню правонаступництва майнових прав інтелектуальної власності за цивільним законодавством України, містить аналіз наукових джерел, чинного українського законодавства, а також підготовлені дисертантом на основі проведеного дослідження нові наукові положення та пропозиції, спрямовані на вдосконалення законодавства України, яке регламентує процес правонаступництва майнових прав інтелектуальної власності.

Дисертація та автореферат, як за змістом, так і за оформленням відповідають основним вимогам, встановленим для дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук. Зміст автореферату належним чином відображає основні положення дисертації.

Наведене дозволяє зробити обґрунтований висновок, що дисертація та автореферат Бельтюкової Євгенії Михайлівни на тему «Правове регулювання правонаступництва майнових прав інтелектуальної власності за цивільним законодавством України», можна розглядати, як самостійну роботу, яка становить певний внесок у розвиток сучасної науки цивільного права, відповідає існуючим державним вимогам, які пред'являються до змісту та оформленню дисертацій та авторефератів, а її автор заслуговує

інтелектуальної власності, а тому пропонувалося внести відповідні зміни до Цивільного кодексу України (ст. 576, 584) та закону України «Про заставу» (ст.ст. 4, 12) (с.143). Разом з тим, авторська позиція щодо цієї пропозиції не висловлена і нова редакція статті не зазначена.

Разом з тим, висловлені зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційного дослідження, оскільки більшість із них спрямовані на визначення позиції автора щодо спірних питань та уточнення отриманих результатів, і не торкаються основних, концептуальних положень дисертації.

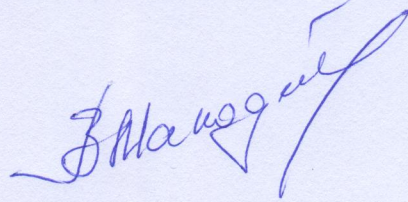
Дисертаційна робота Бельтюкової Євгенії Михайлівни є завершеною науковою працею, яка присвячена дослідженню правонаступництва майнових прав інтелектуальної власності за цивільним законодавством України, містить аналіз наукових джерел, чинного українського законодавства, а також підготовлені дисертантом на основі проведеного дослідження нові наукові положення та пропозиції, спрямовані на вдосконалення законодавства України, яке регламентує процес наступництва майнових прав інтелектуальної власності.

Дисертація та автореферат, як за змістом, так і за оформленням відповідають основним вимогам, встановленим для дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук. Зміст автореферату належним чином відображає основні положення дисертації.

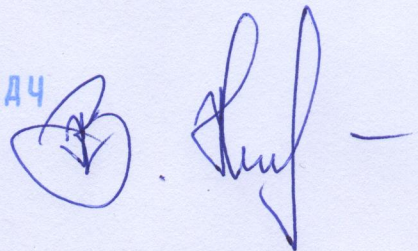
Наведене дозволяє зробити обґрунтований висновок, що дисертація та автореферат Бельтюкової Євгенії Михайлівни на тему «Правове регулювання наступництва майнових прав інтелектуальної власності за цивільним законодавством України», можна розглядати, як самостійну роботу, яка становить певний внесок у розвиток сучасної науки цивільного права, відповідає існуючим державним вимогам, які пред'являються до змісту та оформленню дисертацій та авторефератів, а її автор заслуговує

присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.03 — цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право.

Офіційний опонент,
кандидат юридичних наук, доцент
доцент кафедри цивільного права
юридичного факультету
Київського національного
університету імені Тараса Шевченка

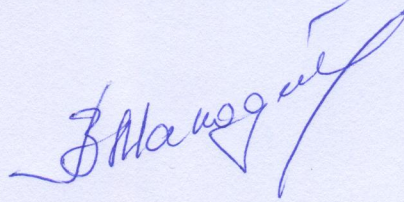

В.С. Макода

присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.03 — цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право.

Офіційний опонент,
кандидат юридичних наук, доцент
доцент кафедри цивільного права
юридичного факультету
Київського національного
університету імені Тараса Шевченка

В.С. Макода

